

Focus-, scholings- en ontwikkelplan horend bij OSP 26-30 van PPO regio Leiden

In dit document richten we ons op de scholing en ontwikkeling die passend is bij de 3 grote thema's, bij de norm voor de basisondersteuning en bij de schakelmomenten van het OSP 26-30.

 Tijdslijn met doelen richting een meer inclusieve leeromgeving	
OSP 26-30 <ol style="list-style-type: none"> Er is en blijft een vorm van laagdrempelige hulp in elke reguliere kring, gefaciliteerd door gemeenten, als onderdeel van een multidisciplinair team van directeur, ib/kc, OS en expertise. In elke kring bestaat een groep waar leerlingen leren die onderwijsbehoeften hebben, die in 2026 passen in het S(B)O. 25% van de leerlingen in het S(B)O komt na twee jaar in deze speciale setting terug in de reguliere school. Alle leerlingen in het S(B)O houden contact met hun reguliere thuisnabije school en kunnen daar naar vermogen meedoen. 	Voor de verdere toekomst richting 2035 <ol style="list-style-type: none"> Het bereikte bij punt 1 en 4 in het OSP 26-30 blijft bestaan. Er is een dalende trend in de deelname percentages in S(B)O scholen. Reguliere kringen zijn steeds verder in staat de meer inclusieve leeromgeving vorm te geven binnen de thuisnabije kring. We ontwikkelen duidelijke beelden bij welke leerlingen altijd het beste ontwikkelen en leren in een speciale school of setting. Er is een inclusieve leeromgeving die past bij onze leerlingen met hun ouders, past bij al ons personeel en past in de regio waar we deel vanuit maken.
 Tijdslijn met doelen voor contextgericht handelen en redeneren	
OSP 26-30 <ol style="list-style-type: none"> De context van school en thuis is belangrijk onderdeel in alles wat op alle niveaus en in alle organisaties wordt gedaan en besloten. De verwijzing naar cluster 4 scholen zet een dalende trend in. Er zijn 25 leerlingen minder verwezen naar SO scholen. 	Voor de verdere toekomst richting 2035 <ol style="list-style-type: none"> Het bereikte uit OSP 26-30 ontwikkelt zich verder. Het uitgeven van budget voor collectief aanbod is de norm en voor individueel aanbod de uitzondering.
 Tijdslijn met doelen voor proactief werken aan schoolaanwezigheid	
OSP 26-30 <ol style="list-style-type: none"> Proactief werken aan schoolaanwezigheid is leidend in alle scholen en organisaties. Het aantal thuiszitters zonder schoolinschrijving is gedaald naar maximaal 12 en er is voor 75% van de risicoleerlingen een passend perspectief met in elk geval 15% schoolaanwezigheid. Uitzondering hierop zijn leerlingen met een vrijstelling. 	Voor de verdere toekomst richting 2035 <ol style="list-style-type: none"> Er zijn geen thuiszitters zonder schoolinschrijving. Alle risicoleerlingen hebben een passend perspectief altijd gericht op zoveel mogelijk schoolaanwezigheid.

Norm voor de basisondersteuning			
2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
<ol style="list-style-type: none"> Randvoorwaarden voor alle leerlingen Lezen, spelling en dyslexie Gedrag en sociaal emotionele ontwikkeling 	<ol style="list-style-type: none"> Randvoorwaarden voor alle leerlingen (Hoog)begaafdheid Meertaligheid en nieuwkomers 	<ol style="list-style-type: none"> Randvoorwaarden voor alle leerlingen Rekenen en dyscalculie Uitstroomniveau <1 F 	<ol style="list-style-type: none"> Randvoorwaarden voor alle leerlingen Taak- en werkgedrag Fysieke beperking en langdurige ziekte
<ul style="list-style-type: none"> In het schooljaar waarin een norm aan de orde komt is er scholing, zijn er boeken en websites. Scholen mogen zich natuurlijk tot meer normen verhouden dan alleen die van het betreffende schooljaar. De normen voor de leerlingen met de onderwijsbehoeften, die nog niet aan bod komen, doen scholen volgens de basiskwaliteit van de inspectie. Als een norm in een schooljaar geweest is, onderhouden scholen en besturen die norm verder zelfstandig. 			

Schakelmomenten			
2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
<ol style="list-style-type: none"> Overgang van voorschool naar basisschool Overgang van groep 2 naar groep 3 Overgang van primair naar voortgezet onderwijs 	<ol style="list-style-type: none"> Zij instroom in reguliere scholen Overgang van taalklas naar schoolklas Overgangen waarbij onderwijs en zorg gaan samenwerken of juist afbouwen terug naar volledig onderwijs 	<ol style="list-style-type: none"> Overstap en terugstap van en naar SBO of SO Leerlingen die tijdelijk in de school leskrijgen (circus, kermis) 	<ol style="list-style-type: none"> Overgang van groep 5 naar groep 6 (risico dat ontwikkelvraagstukken rond gedrag verergeren) We borgen al het beleid voor de schakelmomenten
<ul style="list-style-type: none"> Voor een deel van deze schakelmomenten is er al lopend beleid en moet het handelen volgens dat beleid verder bestendigd worden. Voor een deel van deze schakelmomenten wordt er beleid gemaakt met gemeenten samen. Besturen en hun scholen maken het beleid voor de schakelmomenten voor leerlingen van 4-13 jaar. We kunnen hierin veel van elkaar leren. PPO is aan zet voor het beleid bij de overgang van de voorschool naar PO, de overgangen van en naar S(B)O en/of zorg en naar VO. 			

Scholing en dialoog die past bij de 3 grote thema's, bij bovenstaande planning van de norm en bij de schakelmomenten in het OSP 26-30				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ We bekostigen en bieden allemaal iets: door PPO, door schoolbesturen, door PPO-besturen-gemeenten of met subsidie, die we aanvragen ➤ De inhoud van het onderstaande is richtinggevend, niet opleggend. De focus in de planning is wel een gezamenlijke afspraak. Schoolbesturen, gemeenten, kringen en scholen mogen altijd meer doen dan in de planning staat. 				
	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
We werken richting een meer inclusieve leeromgeving	Dialog inclusie: 'hoe kan ik inclusie vormgeven zonder extra geld of personeel?'	Inspiratiesessie inclusie: 'Inclusie in een van de scholen van PPO'	Dialog inclusie: 'Hoe geven we vorm aan 'een leerling houdt altijd contact met de thuisnabije school'	Inspiratiesessie inclusie: 'Inclusie in een van de scholen van PPO'
	Gesprekken in schoolteams over hoe een meer inclusieve leeromgeving zou kunnen	Initiatieven in kringen waar een meer inclusieve leeromgeving kan starten	Initiatieven in kringen waar een meer inclusieve leeromgeving kan starten	Initiatieven in kringen waar een meer inclusieve leeromgeving kan starten
	Aanvraag subsidie met Plan van Aanpak van PPO met scholen en besturen over rol S(B)O in meer inclusieve leeromgeving	Uitvoer en tussenevaluatie Plan van Aanpak	Uitvoer en tussenevaluatie	Uitvoer en eindevaluatie als aan de orde en gerichtheid op nieuwe subsidie indien nodig
We redeneren en handelen context gericht	Naast andere flitsworkshops in elk geval flitsworkshop perspectief wisselen	Naast andere flitsworkshops in elk geval flitsworkshop perspectief wisselen	Naast andere flitsworkshops in elk geval flits of dialoog context afhankelijk van wat nodig is	Naast andere flitsworkshops in elk geval flits of dialoog context afhankelijk van wat nodig is
	Focus op klassenmanagement	Focus op de pedagogische basis	Focus op gelijkwaardige oudergesprekken	Borgen van vorige jaren
	Integraal arrangeren in alle kringen en gemeenten met aandacht context	Integraal arrangeren in alle kringen en gemeenten met aandacht context	Integraal arrangeren in alle kringen en gemeenten met aandacht context	Integraal arrangeren in alle kringen en gemeenten met aandacht context
		Scholing rondom perspectief wisselen bijvoorbeeld Wegwijs in gedrag. Zodanig dat alle personeel kan scholen als ze willen.	Scholing rondom perspectief wisselen bijvoorbeeld Wegwijs in gedrag. Zodanig dat alle personeel kan scholen als ze willen.	Scholing rondom perspectief wisselen bijvoorbeeld Wegwijs in gedrag. Zodanig dat alle personeel kan scholen als ze willen.
We werken proactief aan school aanwezigheid	Leerkring schoolaanwezigheid. Beleidsgroep PPO geeft praktische tips hoe je in contact blijft en de stap naar school terug zet	Meetings voor ouders van thuiszittende leerlingen en betrokkenen vanuit het Oudersteunpunt PPO biedt verzicht van regionale/ digitale initiatieven waarbij thuiszittende leerlingen elkaar kunnen ontmoeten	Leerkring schoolaanwezigheid door beleidsgroep PPO geeft	Meetings voor ouders van thuiszittende leerlingen en betrokkenen vanuit het Oudersteunpunt
	PPO maakt beleid over schoolaanwezigheid met Kringen en neemt kennis en stukken van besturen die daar al iets voor hebben mee.	Startende uitvoering van het beleid over schoolaanwezigheid	Vaardige uitvoering van het beleid over schoolaanwezigheid	Vaardige uitvoering van het beleid over schoolaanwezigheid
	Integraal arrangeren in alle kringen en gemeenten met aandacht schoolaanwezigheid	Integraal arrangeren in alle kringen en gemeenten met aandacht schoolaanwezigheid	Integraal arrangeren in alle kringen en gemeenten met aandacht schoolaanwezigheid	Integraal arrangeren in alle kringen en gemeenten met aandacht schoolaanwezigheid
	Uitvoer en tussenevaluatie subsidie digitale school en thuiszittende jeugd	Uitvoer en tussenevaluatie subsidie digitale school en thuiszittende jeugd	Uitvoer en tussenevaluatie subsidie digitale school en thuiszittende jeugd	Uitvoer en eindevaluatie subsidie digitale school en thuiszittende jeugd.

Vervolg Scholing en dialoog die past bij de 3 grote thema's, bij de planning van de norm en de schakelmomenten van OSP 26-30				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ We bekostigen en bieden allemaal iets: door PPO, door schoolbesturen, door PPO-besturen-gemeenten of met subsidie, die we aanvragen. ➤ Als eerder benoemd: inhoud is richtinggevend. Focus in de planning is een gezamenlijke afspraak. Meer mag altijd. 				
	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
Bij de norm voor de basisondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> - Seminar dyslexie voor leerkrachten - Dyslexie voor ib/kc - Dyslexie voor ouders - Flitsworkshop gedrag 	<ul style="list-style-type: none"> - Seminar HB - Flits meertaligheid Marga van Mil is vanuit 1801 	<ul style="list-style-type: none"> - Seminar dyscalculie voor leerkrachten - Dyscalculie voor ib/kc - Dyscalculie voor ouders - Flits Laag verstandelijk 	<ul style="list-style-type: none"> - Seminar sociaal emotioneel leren, zelfregulatie en EF metacognitieve vaardigheden en psycho-educatie - Flits langdurig ziek, motorisch beperkt
	Scholen, die met een specifiek (hulp)middel/methode/(eigen) aanpak voor dyslexie werken, vragen we een kort filmpje te maken. De verschillende filmpjes delen. Als er eigen gemaakte materialen zijn: mogelijkheid tot delen	HB-samenkomdag in kringen voor brengen en halen van learning practices, nieuwe informatie.	Scholing uitstroomniveau lager door dan 1 F o.a. door SO kring	Scholingsmiddag waarbij verschillende 'takken' vertellen. We vragen partners (Thermiek, LWOE, Visio, een professor of lector)
	We verkennen hoe we een vorm van preventieve maatregelen van laagdrempelig, collectief aanbod in elke kring van reguliere scholen kunnen organiseren	We organiseren een vorm van preventieve maatregelen van laagdrempelig, collectief aanbod in alle kringen van reguliere scholen	We organiseren een vorm van preventieve maatregelen van laagdrempelig, collectief aanbod in alle kringen van reguliere scholen	We organiseren een vorm van preventieve maatregelen van laagdrempelig, collectief aanbod in alle kringen van reguliere scholen
	Mocht er subsidie komen om de norm voor de basisondersteuning vorm te geven, dan vragen we die aan	Mocht er subsidie komen om de norm voor de basisondersteuning vorm te geven, dan vragen we die aan	Mocht er subsidie komen om de norm voor de basisondersteuning vorm te geven, dan vragen we die aan	Mocht er subsidie komen om de norm voor de basisondersteuning vorm te geven, dan vragen we die aan
OSP Passend onderwijsdag, extra flitsbijeenkomsten, Midterm bijeenkomst	Extra flitsbijeenkomsten of opgenomen seminars om de start van ons OSP 26-30 een boost te geven.	OSP passend onderwijsmiddag: over onze 3 thema's, focusonderwerpen uit de norm voor de basisondersteuning en schakelmomenten	Midterm-bijeenkomst OSP 26-30 met veel ruimte voor good practices	OSP passend onderwijsmiddag: over onze 3 thema's, focusonderwerpen uit de norm voor de basisondersteuning en schakelmomenten

Boeken die als centraal staan: andere suggesties zijn welkom en mogelijk				
	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
<ul style="list-style-type: none"> ➤ We bekostigen allemaal iets: door PPO, door schoolbesturen, door PPO-besturen-gemeenten of met subsidie, die we aanvragen. ➤ In het onderstaande staan suggesties voor boeken. Een ander boek dat beter past daar houden we ons voor aanbevolen! ➤ Boeken betaald door PPO: per jaar 2 boeken per school. In de kring wordt uitgewisseld welke boeken. ➤ PPO levert per schooljaar een opgenomen bespreking van 1-2 boeken met tips en adviezen die bruikbaar zijn voor leerkrachten in scholen. ➤ Boeken betaald door schoolbestuurders: doe je voordeel en beslis of je een boek en welk boek je beschikbaar stelt voor personeel. 				
We werken richting een meer inclusieve leeromgeving	Gemert, van G.H., Speijers, K., Sergeant, S. (2025) <i>Inclusief gedrag</i> . Uitgeverij Gompel & Svacina	Samen inclusief onderwijs realiseren – De Boer, Struyf, Nijs en Doolaard	Nieuwste literatuur meer inclusieve leeromgeving	Nieuwste literatuur meer inclusieve leeromgeving
	Wie kent er een passend kinderboek bij dit thema? Dat kan naar alle leerlinggraden	Wie kent er een passend kinderboek bij dit thema? Dat kan naar alle leerlinggraden	Wie kent er een passend kinderboek bij dit thema? Dat kan naar alle leerlinggraden	Wie kent er een passend kinderboek bij dit thema? Dat kan naar alle leerlinggraden
We redeneren en handelen context gericht	Studulski, F. (2024). <i>Onbegrepen gedrag bij jonge kinderen</i> . Uitgeverij SWP (ontvingen alle scholen op de passend onderwijsdag 2025)	Pameijer, N. (2021). <i>Met plezier naar school</i> . Uitgeverij Pica.		
	Wie kent een passend kinderboek bij dit thema? Dat kan naar alle leerlinggraden	Wie kent een passend kinderboek bij dit thema? Dat kan naar alle leerlinggraden	Wie kent een passend kinderboek bij dit thema? Dat kan naar alle leerlinggraden	Wie kent een passend kinderboek bij dit thema? Dat kan naar alle leerlinggraden
We werken proactief aan school aanwezigheid	Schravesande, M. (2021). <i>De thuiszittesklas</i> . Uitgeverij van Gennep B.V.			
	Wie kent een passend kinderboek bij dit thema? Dat kan naar alle leerlinggraden	Wie kent een passend kinderboek bij dit thema? Dat kan naar alle leerlinggraden	Wie kent een passend kinderboek bij dit thema? Dat kan naar alle leerlinggraden	Wie kent een passend kinderboek bij dit thema? Dat kan naar alle leerlinggraden

Vervolg: boeken die centraal staan: andere suggesties zijn welkom en mogelijk				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ We bekostigen allemaal iets: door PPO, door schoolbesturen, door PPO-besturen-gemeenten of met subsidie, die we aanvragen ➤ Vul graag aan als je passend suggesties hebt! 				
	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
Bij de norm voor de basisondersteuning	Bennett, T. (2022). <i>Regie in de klas</i> . Uitgeverij Phronese Bijlsma, H. (2024). <i>Zicht op de les</i> . Uitgeverij Pica. Bouttaouane, R. (2023). <i>Benut het leerpotentieel van alle leerlingen</i> . Uitgeverij InStondo	Basisboek (Hoog)begaafdheid voor po en vo - Kenniscentrum Hoogbegaafdheid hebben alle scholen in 2025 ontvangen	Nieuwste literatuur basisondersteuning	Nieuwste literatuur basisondersteuning
<p>Passend bij de drie grote thema's, bij de norm en bij schakelmomenten. Scholen kunnen hieruit kiezen. Zelf iets kiezen kan ook. Max 2 boeken per school per jaar bekostigd door PPO.</p>	<p>Thema dyslexie: Dit is dyslexie – Aryan van der Leij Handboek dyslexie – Tom Braams Effectief leesonderwijs in de praktijk - Buhrs Technisch lezen in een doorlopende lijn – Eskes Begrijpend lezen in een doorlopende lijn – Eskes Van fonemisch bewijstzijn naar beginnend leren lezen en spellen in 100 lessen – Eskes 7 Schmeier</p>	<p>Algemeen: Van individueel naar inclusief – Bert Wiene Perspectieven op inclusief onderwijs – Sofie Sergeant</p>	<p>Thema dyscalculie: Dit is dyscalculie – Van Luit</p>	<p>Thema taak- en werkgedrag: Stimuleer de EF van je leerlingen – Monfils Executieve functies bij kinderen en adolescenten – Dawson & Guare</p>
	<p>Thema gedrag: Gedragsproblemen in de klas – Anton Horeweg Traumasensitief onderwijs - Leony Coppens Werk traumasensitief in het onderwijs – Coppens, de Vreeze en Buijze Handboeken gedrag op school – Horeweg Groepsplan gedrag – Kees van Overveld Gedragsondersteuning in Positive Behavior Support – uitgave van Pica Voorkom lastig gedrag - Horeweg</p>	<p>Thema HB: Meer dan intelligent - Kieboom en Venderickx Slim maar – Dawson & Guare (EF en HB)</p>	<p>Thema LVB:</p>	<p>Thema fysieke beperking: Roos, de S. (2015). <i>Ik hou nog steeds van appeltaart</i>. Uitgeverij: Pica.</p>
	<p>Thema sociaal emotioneel: Sociaal emotioneel leren – Kees van Overveld Sociaal emotioneel functioneren van kinderen op de basisschool – Jellesma Werken aan een positief groepsklimaat – Anne-Marie Visser</p>	<p>Thema meertaligheid en nieuwkomers: Duarte, J., Gunther, M., Backer de, F., Frijns, C., Gezelle Meerburg, B. (2021). <i>Talensbewust lesgeven</i>. Uitgeverij Coutinho Sijm, S. (2025). <i>Nieuwkomers in het onderwijs</i>. Uitgeverij: Pica</p>		

Wat is landelijk voor ons beschikbaar om van te leren en ontwikkelen, passend bij de 3 thema's, de norm en de schakelmomenten				
	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
We werken richting een meer inclusieve leeromgeving	De inclusieve IB/KC'er, Maak de volgende stap in inclusief onderwijs en versterk jouw rol als intern begeleider - opleiding start in december Instondo Academy	Werken aan inclusie		
We redeneren en handelen context gericht	Masterclass Leerlingenpopulatie, Hoe weet je wat goed onderwijs is als je niet weet wie je leerlingen zijn? - opleiding start in juni Instondo Academy	Werk (beter) samen met ouders!, Van expert naar co-creator - opleiding start in maart Instondo Academy		
We werken proactief aan school aanwezigheid	Publicatie Aan de slag met schoolaanwezigheid - Steunpunt Passend Onderwijs			
Bij de norm voor de basisondersteuning	Lezen gedrag Themapagina Taal/Leesonderwijs - Expertis Onderwijsadviseurs Een 'moeilijke' groep - Expertis Geweldloos verzet	Hb nt2 Leergang Onderwijs aan nieuwkomers - Expertis https://kenniscentrumhb.nl/www.lowan.nl	Lvb rekenen https://ziezon.nl/ Themapagina rekenen en wiskunde - Expertis Onderwijsadviseurs	Taak- werkgedrag en emotionele ontwikkeling en langdurig ziek en motorisch beperkt Executieve Functies bij kinderen en jongeren
Passend bij alle drie thema's	Themapagina didactisch handelen - Expertis Onderwijsadviseurs Ontwikkelen professionele cultuur - Expertis Onderwijsadviseurs Home - Steunpunt Passend Onderwijs	Werken aan een sterk, uniform pedagogisch klimaat - Expertis Home - Steunpunt Passend Onderwijs	Coaching op vakmanschap - Expertis Home - Steunpunt Passend Onderwijs	Selectief mutisme Home - Steunpunt Passend Onderwijs